

DIRVA

Nr. 41

Balandis-April 8, 1963

Cleveland, Ohio

Ameriką žudančios nuotaikos

W. LIPPMANNO KONSTATUOTAS VISUOTINAS AMERIKIEČIŲ NENORAS KOVOTI DĖL KUBOS STUMTĖ STUMIAVISĄ LOTYNŲ AMERIKĄ Į KOMUNISTŲ GLĖBĮ IR JUOS SKATINA BANDYTI JOJE ĮSIGALĖTI. — TOKIA NUO-TAIKA NESUPRANTAMA, JEI ATSIMINSIME, KAD AMERIKIEČIAI JAU KARIAUJA VIETNAME IR KAD TAS KRAŠTAS YRA TIEK PAT NUTOĖS NUO MASKVOS, KIEK IR KUBA, IR DĖL JŲ CHRUŠČIOVAS NERIZIKUOS MASKVOS LIKIMU.

Vytautas Meškauskas

Paskutinį kartą rašydamas šioje vietoje apie Kubą, citavau kolumnistų "dekaną" W. Lippmanną. Jis turi didelę įtaką amerikiečių viešosios nuomonės suformavimui, nes pasak senato užsienio reikalų komisijos pirmininką James William Fulbrigh -- Lippmanną neskaitant negali orientuotis tarptautinėje politikoje (a nonreader of Lippmann cannot be expected to understand the international scene). Aš minėjau, deja, teisingą Lippmanno teigimą, kad karo dėl Kubos nenori ir bijo ne tik demokratų politikai, bet ir respublikonų, kad Amerikoje ir su žvake nerasi "karo partijos". Tokiu būdu Lippmannas priėjo išvados, kad kadangi niekas nenori rimtai ką nors pradėti, Castro liks Amerikos politinėje scenoje ilgesniam laikui ir amerikiečiai turi susigyventi su tuo faktu. Ta pati mintis dominavo ir prezidento J.F. Kennedy kalboje San Jose apie "laisvės sieną", kuria turi būti aptverta Kuba. Praktiškai toji idėja buvo išreikšta suėmimu tykubiečių, kurie su ginklu rankoje norėjo pareikšti protestą prieš Castro, užpildami Kubos uostus iš jūros. Žinoma, tokį elgesį galima labai lengvai paaiškinti. Gir-

di, tokie užpuolimai Castro nepažeis ir tik sukels nereikalingą erzelį. Iš kitos pusės, tas faktas negali būti kitaip išaiškintas, kaip JAV baime ir turi... sovietus padrąsinti.

Svarstydamas Kubos situaciją National Review balandžio 9 d. prof. James Burnham irgi pradedą nuo Lippmanno konstatavimo, tačiau išveda, kad Castro laikosi jėga ir tik jėga jį gali nuversti. Ne pačių kubiečių, bet JAV. Jis visai teisingai pastebi, kad šiandien JAV kariuomenė praktiškai jau kariauja su komunistais -- Pietų Vietname. (Ten veikia apie 11,000 karių). Kodėl amerikiečiai nori kariauti Vietname, tačiau nesiryžta griebtis ginklo savo pačių prieangiu apginti? Juk iš Maskvos matuojant Kuba yra tiek pat toli kaip ir Vietnamas ir kiekvienam turėtų būti aišku, kad Chruščiovas nepaaukos Maskvos nei Saigono nei Havanos išgelbėjimui!

Ko JAV trūksta, tai aiškaus balso, reikalaujančio protingo JAV jėgos panaudojimo, kad išvys Castro iš Kubos dar jam neišsilaikęs kitoje lotynų Amerikos šalyje.

Jei yra koks nors respublikonų politikas, kuris nori įrodyti savo

teisę būti prezidentu, jis turi pasinaudoti tokia proga -- rašo James Burnham. Bet... National Review yra palyginti mažas spaudos organas -- tik 60,000 tiražu.

Tuo tarpu dabartinė Washingtono administracija ruošiasi "laisvės sienos" statybai, kuriai vadovaus pirmasis po prezidento pareigūnas, jo brolis gen. prokuroras Robert F. Kennedy. Savo dešiniąją ranką, gen. prokuroro pavaduotoją Nicholas Katzenbach, kuris su žymiom karinėmis pajėgom privertė Mississippi universitetą priimti studentą negrą, Robert Kennedy siųs per Velykas į Nicaragua, Managua miestą, kur įvyks Vidurinės Amerikos krašto apsaugos ir vidaus reikalų ministerių konferencija. Čia bus apsvaistytas, kaip geriausiai pasipriešinti bolševikų iš Kubos siunčiamiems agentams. Tam reikalui jau dabar Panamos kanalo zonoje Fort Gulick yra apmokinama apie 1,000 tykubų kraštų policijos pareigūnų. Tačiau visa veikla prieš Castro agentus turinti būti apribota 12 mylių nuo pakraščio riba. Dėl to Vidurinės Amerikos politikai į visą programą žiūri labai abejingai ir net nurodo, kad ji gali padaryti daugiau žalos negu naudos. Apribojimas visos veiklos 12 mylių gali tik sugundyti sovietus bandyti prasižėsti į kokią nors vietą lotynų Amerikoje, visai nerizikuojant savo pagrindinės bazės -- Kubos -- saugumu. O vieningas iš Washingtono diriguojamas komunistų sekimas tik padės kalboms apie amerikiečių imperializmą. Iš viso to prašosi išvada, kad tik amerikiečių nuotaikų ir pačių pasikeitimas gali sulaukyti komunistus nuo bandymo įsigalėti visoje lotynų Amerikoje.

Mirė Petras Ulėnas

Kovo 7 d., sekmadienio vakare, New Yorke mirė senas tautininkų veikėjas ir neolithuanų filisteris Petras Ulėnas, palikęs liūdinią žmoną Magdūtę, dukterį Birutę Klorigienę ir sūnų Joną. Laidotuvėmis rūpinasi laidotuvių direktorius Šalinskas.

• Sovietų raketa, paleista į mėnulį, neveikia pagal žadėtą planą, tat ir Maskvos radijo transliacijų programa tuo reikalu atitinkamai keičiama.

• Valstybės Departamento sekretorius Dean Rusk iškriodo Paryžiu dalyvauti Pietų Azijos valstybių konferencijoje (SEATO). Ta proga jis turės

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba posėdžio metu. Sėdi iš kairės: kun. Stasys Šantaras -- vicepirmininkas, Valdas Adamkavičius -- vicepirmininkas, Algimantas Kėželis -- teisių patarėjas, Jonas Jasaitis -- pirmininkas, Kostas Januška -- sekretorius ir Zigmas Dailidka -- išdėdinkas. Nuo-
traukoje trūksta švietimo Tarybos pirmininko Jeronimo Ignatonio. V. Noreikos nuotrauka

KAS VYKDOMA IR PLANUOJAMA JAV BENDRUOMENĖS CENTRO VALDYBOJE?

Dabartinė JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba, kuri randasi Chicagoje, jau peržengė į antrąją savo kadencijos pusę. Taigi, neužilgo turėtume rinkti naują valdybą. Kaip žinia, Centro Valdybos veikla remiasi uždavinių planavimo ir vykdymo testinumo principu, todėl visokių darbų planavimai ir vykdymai nėra vienos kadencijos laikotarpiai. Ta proga ir buvo įdomu Centro Valdyboje pasiteirauti, kokie darbų planai jau įvykdyti, kokie vykdomi ir kas planuojama ateityje?

BUVUSIOS CENTRO VALDYBOS PALIKIMAI

Buvusios CV užplanuotų, o šios valdybos kadencijoje įvykdytų ar dabar vykdomų uždavinių tarpe buvo II Kultūros Kongresas ir II JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių šventė. Kaip žinome, Kultūros Kongresui rengti buvo sudarytas specialus komitetas, o jo darbo vaisiai -- plačiai išgarsintas praeitais metais įvykęs Kultūros Kongresas Chicagoje. Jo metu įvyko toks retas ir reikšmingas mums įvykis, kaip lietuvių simfoninės muzikos koncertas. Už viską finansinę atsakomybę nešė LB Centro Valdyba. Abu šie įvykiai paliko tūkstantį dolerių nuostolių...

II Tautinių Šokių šventės rengimo vykdomąjį darbą, LB Centro Valdybos pavedimu, atlieka LB Chicagos Apygardos valdyba. Ji tam reikalui iš savo tarpo išrinko trijų asmenų komisiją: pirmininkas -- inž. B. Nainys ir nariai -- inž. K. Drunga ir Dr. Verbieckas. Atskiromis sritimis rūpinasi atitinkami komisijų pirmininkai.

Bet nenuošaliai stovi ir Centro Valdyba: dalyvauja posėdžiuose, pasitarimuose, planavimuose. Suprantama, kad galimo šventės nepasisekimo ar finansinių nuostolių rūpesčiai gula ant Centro Valdybos pečių. Bet tikėkime, kad tų rūpesčių nebus.

AR BUS III DAINŲ ŠVENTĖ?

II JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventė gerai pasisekė ir

svarbių pasitarimų su prezidentu De Gaulle.

davė pelno, kurio didžioji dalis buvo paskirta muzikiniams reikalams. Numatytam leidiniui, "Lietuvių Liaudies Dainų rinktinė fortepionui" paruošti, CV sudarė komisiją iš šių muzikų: J. Zdaniaus, prof. Vl. Jakubėno ir Al. Šimkaus. Ta komisija deda visas pastangas, kad leidinys kuo greičiausiai pasiektų muzikos besimokantį mūsų jaunimą.

III Dainų šventės repertuarui yra numatyta ir kantata. Jai surasti autorių ir kompozitorių Centro Valdyba sudarė komisiją, kurion įeina: J. Ignatonis, prof. Vl. Jakubėnas, J. Zdanis, Al. Šimkus, Vyt. Radžius ir J. Paštukas. Kantata jau užsakyta pas kompozitorį Br. Budriūną.

Taigi, turėsime ir III Dainų šventę.

KITOS LB CENTRO VALDYBOS INSTITUCIJOS

Centro Valdybos kadencijai atskiriems uždaviniais vykdyti yra sudarytos atskiros institucijos. -- Švietimo Taryba, kuriai vadovauja J. Ignatonis ir Kultūros Fondas, kurio pirmininku yra kun. St. Šantaras.

KAIP INFORMUOJAMI SVETIMIEJI

Prie Centro Valdybos veikia ir anglų kalba apie Lietuvą knygų paskleidimo komisija, kuriai pirmininkauja L. Prapulenis. Komisija sukelia lėšas ir nupirktas knygas perduoda kitiems veikiniams (Diplomatinėi Tarnybai, Vliukui, Altui ir kt.), kad jos savo nuožiuma perduotų valdžios pareigūnams ar reikiamoms institucijoms. Komisijos pastangomis sėkmingai ir plačiai buvo paskleista Armonienės atsiminimų ir pergyvenimų Sibire knyga "Palik ašaras Maskvoj". Taip pat Centro Valdyba rūpinasi išleisti anglų kalba platų veikalą apie Lietuvą, kuris būtų pristatytas universitetams ir kitoms mokslo įstaigoms. Veikalą ruošia dr. Vyt. Vardys.

Amerikiečių spaudą informuoti Lietuvos klausimais, praeitais metais baissiojo Birželio įvykių ir šiais metais Vasario 16-sios proga, Centro Valdyba išleido specialų biuletenį anglų kalba, kuriuo amerikiečių spauda, ypač atskirose vietovėse, gerokai pasinaudojo.

LB CENTRINĖ APYLINKĖ

Jos paskirtis suburti Lietuvių Bendruomenėje tuos lietuvius, kurie gyvena toliau nuo lietuviškų vietovių ir negali priklausyti apylinkėi. Šioje "niekieno" apylinkėje yra užsiregistravę per 200 asmenų. Jos pirmininkas yra žinomas visuomenininkas, advokatas Rapolas Skipitis.

Išskiriant Centring Apylinkę, visose kitose institucijose ir komisijose dalyvauja ar joms vadovauja Centro Valdybos nariai. Institucijų ir komisijų veiklos planai ir didesni vykdomi uždaviniai apsvairstomi Centro Valdyboje.

NELENGVOS NAŠTOS

Dabartinei Centro Valdybai perėmus pareigas, pirmuoju sunkesniu uždaviniu buvo Pasaulio Lietuvių Archyvo išlaikymo problemos išsprendimas. Neturint nuosavų namų ar patalpų, archyvu išnuomosios patalpos už 100 dolerių mėnesiui. Tai yra didelė finansinė našta.

Centro Valdyba pasirūpino ir mirusio prof. K. Pakšto vertinimo palikimu -- jo bibliotekos perkėlimu į Pasaulio Lietuvių Archyvą. K. Pakšto vertingoji biblioteka buvo išgelbėta nuo svetimųjų, nors Centro Valdybai tai ir sudarė virš 600 dolerių išlaidų.

Archyvo patalpos kasdien vis "siaurėja". Jau dabar vos begalima praeiti tarp spintų. Jame laisvalaikio dirba savanoriškai keletas asmenų be jokio atlyginimo. Pasaulio Lietuvių Archyvo patalpų klausimas Centro Valdybai bus "degačių reikalu".

GERI NORAI IR PRASTOS KLİŪTYS...

Buvusios Centro Valdybos sudarė tvirtus pagrindus Bendruomenei augti ir jos veiklai plėsti. Nemažesniu ryžtu tuos pagrindus tvirtina ir dabartinė valdyba. Bendraraščiais, raštais ir asmeniniais kontaktais palaikomi ryšiai su Apygardų ir Apylinkių Valdybomis, kurios sudaro 72 vienetus. Iki šiol jau bendraraščiais ir raštais iš Centro Valdybos išsiųsta virš 2,000 vokų.

Centro Valdybos posėdžiuose nuolat svarstomi įvairūs klausimai, susiję su lietuviybės išlaikymu. O tų problemų šiandien yra begalės: parūpinti liuanistinėms mokykloms mokslo priemonės, kur yra sąlygos, naujų liuanistinių mokyklų steigimas, lietuviškų vadovėlių leidimas ir t.t. ir t.t. Net svarstoma -- kuo gali bendruomenės organai padėti atskiroms šeimoms lietuviybės išlaikymo reikale.

Iki šiol Centro Valdyba turėjo 23 posėdžius.

Bendruomenės veikla yra šakota ir plati. O ją reikia dar labiau stiprinti ir plėsti. O išplėtimui, stiprinimui ir būtinai reikalingų uždavinių vykdymui didelė ir dažnai vienintelė kliūtis yra lėšų stoka. Todėl Centro Valdyba ir paskelbė finansinį vajų šokių -- "išlikimui ir laisvei". Visuomenė yra prašoma aukomis prisidėti prie Bendruomenės uždavinių vykdymo. Aukos prašoma siųsti Centro Valdybos išdėdinkui: JAV Lietuvių Bendruomenė, c/o Mr. Zigmas Dailidka, 5921 So. Fairfield Ave., Chicago 29, Ill. Alb. V-nas

Šiandien ir rytoj

--KAIP galima spausti ranką tam, kuris Kristui duoda antausį? -- prieš trejetą metų klausė kardinolas Ottaviani, kai Italijos prezidentas Gronchi keliavo į Kremlių, paspausti Chruščiovui ranką.

Šiandien kardinolas tyli. Vatikano politika, matyt, pasikeitė. Ar Osservatore dela Domenica, Vatikano savaitraštis, nesistengia išaiškinti, kad Dievo klausimas niekad negali būti rišamas su politiniais interesais?

Niekas neprotestavo ir kai popiežius Jonas XXIII, nors ir netiesioginiai, per Adžubęj suteikė Chruščiovui palaiminimą. Ar jis nesakė Adžubėjui ir su juo buvusiam Chruščiovo dukteriai: "Aš laiminu ir visus tuos, kurie jums yra brangūs". Nebent Adžubė neapkenčia savo uošvio. Tokiu atveju gal palaiminimas negalioj.

★

-- MES nieko nebesuprantame, -- protestuoja katalikų akcijos nariai. -- Popiežius Jonas XXIII priima žymų komunistą, kai Pijus XII buvo ekskomunikavęs visus komunistų partijos narius!

-- Mes persekiojame Bažnyčią, -- šypsosi komunistai, -- mums sako, kad religija yra tautų opiumas ir štai komunizmo vadai priima popiežiaus palaiminimą!

-- Tai didžiausias šio šimtmečio akių dūmimas, -- sušuko vienas Vatikano prelatų, pasipiktinęs dėl Adžubėjaus priėmimo. Gal būt, Bet kas tada yra apdumtas? Aišku ne popiežius, nes jis negali būti toks naivus ir užmiršti milijonų katalikų persekiojimą. Ar Bažnyčios visuotiname susirinkime jis neišreiškė savo skausmo, kad didelis skaičius vyskupų negalėjo atvykti iš anapus geležinės uždangos, kadangi už savo ištikimybę Kristui jie uždaryti sovietų kalėjimuose...

Gal apdumtas yra Chruščiovas? Bet tas Ukrainos kaimietis, kuris po savo valdžia skaičiuoja trečdalį pasaulio gyventojų yra taip pat gudrus, kaip ir šis Italijos kaimiečio sūnus, išrinktas 500 milijonų katalikų galva.

Šitame žaidime gali būti tik vienas laimėtojas. Kuris jų bus, parodys netolima ateitis.

★

BERLYNE prie "gėdos mūro" vienas amerikietis karininkas užmezgė pasikalbėjimą su sovietų karininku.

-- Man atrodo, kad aš jus pažįstu, -- sako amerikietis. -- Ar nebuvote 1945 m. prie Torgau, kai amerikiečių ir sovietų kariai pirmą kartą susitiko?

-- Taip, -- atsakė rusas, -- bet aš jūsų neatsimenu.

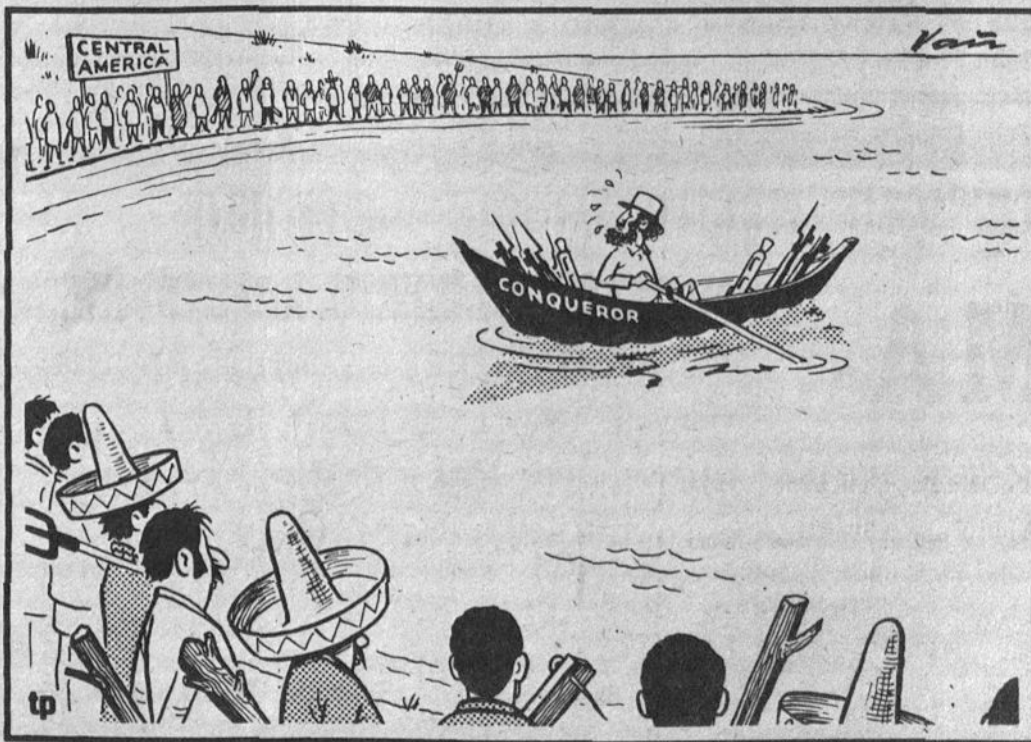
-- Pasižiūrėk gerai, tai aš Charles!

-- Neatsimenu!

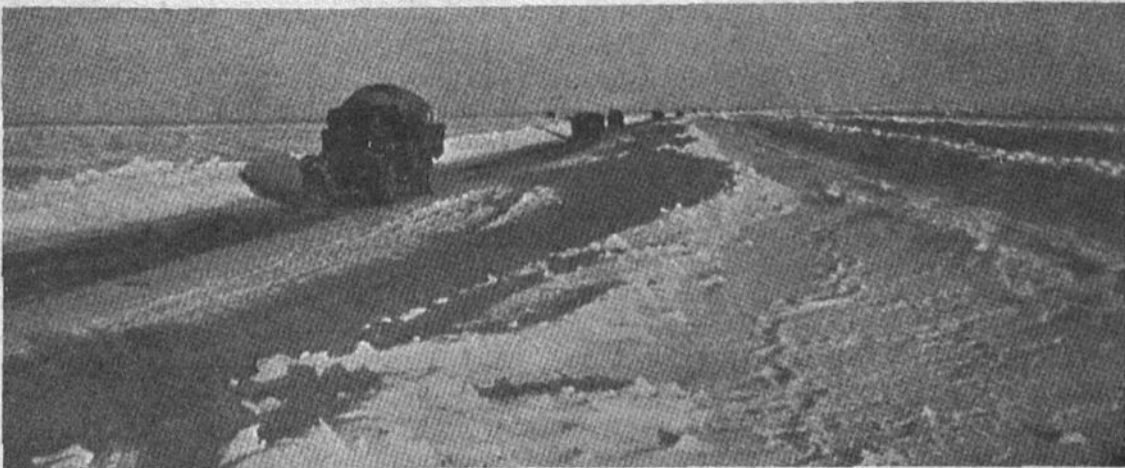
-- Pagaliau, ar neatsimenu, kaip mes gėrėme tavo vėdą, rūkėme mano cigaretes ir tu man prižadėjai visad likti draugu!

-- Ah, taip, -- staiga sušuko rusas nušvitęs, -- dabar atsimenu! Tu žinai, kai aš būnu girtas, visokių niekų pripasakojau!...

(vg)

Pasiruošę sutikti...

Nelengvas buvo susisiektimas Rusijos fronte, siaučiant žiemos šalčiams...

PENKIOS DIENOS, NULĖMUSIOS II PASAULINĮ KARĄ (6)

DIENA, KADA VOKIETIJA NUSTOJO BŪTI NENUGALIMA...

1941 m. gruodžio 6 d. prasidėjo 168-toji Vokietijos karo su Rusija diena. 197-toji vokiečių divizija jau buvo pasiekusi Maskvos apylinkes ir kareiviai tikėjo, kad su Rusijos sostinės paėmimu pasibaigs jų žiemos kančios...

O ta žiema buvo žiauri. Šaltas vėjas kankino. Šalti rūbai, kurie jau prieš kelias savaites buvo pažadėti, vis dar nebuvo gauti. Be duonos ir šaudmenų iš užfrontės nieko jau seniai neatevžama. Alkis pilve, o ledas ant kūno. 229 artilerijos pulko kariai save ramino, kad pėstininkams dar blogiau...

Šarvuočiai jau antra diena dirbo sparnuose. Kada jie užbaigs apsupimą, pėstininkai turės pereiti į puolimą. Panašiai kaip buvo Baranoviče, Minske, Kijeve ar Brianske...

Bet kariai, nežinūrnt visų sunkumų, dar nenusiminę. Jie ruošiasi Kalėdoms, organizuoja chorą, galvoja apie atostogas... Daugelis jų gal niekad nematys atostogų, bet jie stengiasi apie tai negalvoti. Jie tik galvoja, kad Maskvos paėmimas bus karo pabaiga. Ir ji dar niekad nebuvo taip arti. Pirmiausiai Kalėdas atšvės Maskvoje, o paskui...

Armijos grupei vadovauja maršalas von Bock, tas pats, kuris vadovavo Prancūzijos užėmimui. Bet šį kartą jam jėgos pavestos tris kart didesnės. Savo valdžioje jis turi tris armijas, tris šarvuočių grupes, 78 divizijas, arba pusantro milijono žmonių. Jo frontas apima 500 km. nuo Kalinino iki Orelio. Neįmanoma, kad šito milžiniško skruz-

delyno visos skruzdėlės paraduotų Raudonoje aikštėje ir dalyvautų Bernelių Mišiose šv. Bazilijaus katedroje. Bet tai nesvarbu. Svarbu, kad Kalėdos bus Maskvoje ir tai reikš karo pabaigą. Tas

Maršalas Von Bock po savo valdžia turėjo pusantro milijono žmonių... Hitleris jam pavedė užimti Maskvą...

duoda visiems stiprumo.

Specialios tarnybos jaugalvoja apie tai, kaip organizuoti triumfališką įžygiavimą į Maskvą.

Didieji šalčiai prasidėjo lapkričio 12 d. Ir kas dieną jie didėjo. Termometras jau krito žemiau nulio -- 45 C. Dieną dar truputį saulė pašildo, bet naktys sunkiai pakeliamos. Armijai trūksta rūbų ir maisto. Tik vieni lakūnai gavo žiemos rūbus. Kiti gavo tik nertinį, vienas kitas pirštines, bet retai kuris šaliką, beveik niekas negavo šiltų baltinių ar vatinio švarko. Daugelis kareivių vaikšto skylėtuose batuose, tad jie atiminėja iš civilių, kuriuos dar sutinka, paskutiniuosius skarmalus ir pasidarė panašią į valkatų armiją.

Vakare būtinai reikia susirasti kokią užuovėją. Rusai degindami kaimus, dar nesugalvojo išardyti pečius, tad visur apie juos spiečiasi būriai vokiečių. Žemė tiek įšalusi, kad neįmanoma iškasti numirėliams palaidoti ar gyviesiems prisiglausti. Užsidegti ugnį pavojinga, kad švieša ar dūmai neišduotų slėptuvę. Kituose frontuose irgi buvo nedateklių, bet už kelių kilometrų nuo fronto galėjo nors pasišildyti. Čia buvo kita padėtis. Net sužeistieji šalo palapinėse.

Isakymas pulti Rusiją buvo pasirašytas 1940 m. gruodžio 18 d. Prie jo buvo pridėta instrukcija iš 21 punkto, kaip vesti karą. Šis planas turėjo vardą seno vokiečių imperatoriaus, įsiveržusio į Rusiją ir nebegrįžusio, Barbarossa...

Hitleris žinojo ką daro. Jis puls Maskvą, kad Londonas kapituluotų. Nugalėdamas Rusiją, jis įrodys anglams, kad jiems nėra prasmės laikytis ir tuo pačiu sutvarkys Rytuose teritorialinį klausimą.

Vokiečiai užims geriausias Rusijos žemes: Ukrainą, Krimą ir Kaukazą, išvarydami iš ten gyventojus. Niekad Rytuose nebebus galybės, kuri grasintų Vokietijai. Hitleris norėjo Rusijoje nugalėti ne bolševizmą, o rusišką imperializmą. Reikėjo greita operacija sovietų armiją sunaikinti ir neduoti jai galimybės išsprukti iš apsupimo. Hitleris žinojo Karolio XII ir Napoleono nepasisekimus, žinojo rusų elas-

tiškumą gynyboje. Tai aišku buvo ne Prancūzija, išraižyta gerais keliais. Bet jis turėjo motorinius vežimus ir nuotolis neturėjo reikšmės. Greitumas panaikina tolumą.

Raudonąją armiją sunaikinus, paėmus Maskvą ir okupavus Kaukazą, ar jis turėjo eiti tolyn? Ar reikėjo dar užkariauti Sibirą? Ar turėjo kaip Aleksandras Didysis veržtis į Aziją? Hitleris negalvojo to daryti. Jis tikėjosi rusus

Po tankų priedanga, ant kurių buvo nupieštos didelės svaistikos, kad savi lėktuvai atpažintų, vokiečių kareiviai žiemos šaltyje beviltiškai bando veržtis pirmyn, kad galėtų švęsti Kalėdas Maskvoje...

atstumti tiek toli, kad jie būtų nebepavojingi. Tada, anglams pasidavus, bus sukurta vokiška Europa, kurios vadu bus jis -- Hitleris.

Puolimo data buvo skirta 1941 m. gegužės 15 ir karas turėjo būti užbaigtas rugpjūčio mėnesį, o taika su Anglija pasirašyta rugsėjo mėnesį ir 1941 metų Kalėdos vokiečiams būtų taikos Kalėdos.

Barbarossa pasiruošimo plane buvo iškeltas intendantūros klausimas, būtent žiemos rūbų paruošimas. Bet jis buvo atmetas dėl dviejų priežasčių: pirma, masinė žiemos rūbų ir aprangos gamyba taptų rusams žinoma ir leistų jiems pasiruošti netikėtumui, antra tai bus nereikalinga, nes Rusijoje žiemą bus palikta tik penktadalis armijos, kurią galima bus apginti rekvizuojant vietoje priemones.

(Bus daugiau)

HOUSE FOR SALE

NEWBOUGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Rooms suite. (2) 4 Room suite. Private Bath, gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Telephone: 883-9856 — after 6 P.M. IM 7-7080.

(68)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBOUGH Hgts. aera. 4 Rooms down \$70.00. 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080.

(68)

GREETINGS and BEST WISHES
IDEAL BUILDERS SUPPLY
AND FUEL COMPANY

4720 BROOKPARK

SH 1-1600

GREETINGS and BEST WISHES
TRIO MACHINE &
MANUFACTURING CO.

35700 Vine St.

WI 2-3520

WILLOUGHBY, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES
ROTH STEEL PRODUCTS

1335 East 171st St.

IV 1-8700

GREETINGS and BEST WISHES
BORCHERT FENCE
COMPANY

1950 East 55th St.

Call EX 1-4136

GREETINGS and BEST WISHES
PARSONS AND PARSONS

MAKERS OF WATERPROOF FABRIC
COLLARS AND CUFFS

Main Office and Factory — 413-15 Huron Rd.

413 HURON ROAD

CH 1-7723

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI
PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NĖŠ DIVIDENDĄ NŪO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

4 1/2%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 39 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikumas,
R. Mielėlis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

BLOGIAUSIO DALYKO NEKEIČIA

Maskvoje atstovus laikantieji Vakarų laikraščiai, o paskui juos ir vienas kitas mūsiškis laikraštis papasakojo apie paties Chruščiovo neseniai palieptą "naują posūkį" Lietuvos (ir viso Pabaltijo) žemės ūkyje: verstis gyvulininkystę, tai yra gaminti daugiau mėsos, sviesto bei kitų pieno produktų, o taip pat kiaušinių ir paukštienos. "Pamokymo" esmė -- auginkite javus, bet ties tuo nesustokite, o paverskite grūdą mėsa, sviestu, kiaušiniams.

Toks Chruščiovo įsakymas Pabaltijui tikrai buvo, ir dabar vietiniai viršininkai nagrinėja skersai ir išilgai, kaip kokią naują evangeliją. Iš tikrųjų tačiau, Chruščiovas jokios "naujos Amerikos" tuo neatrado. To neprasitaręs neiškenčia net toks uolus linkčiotojas prieš Chruščiovą, kaip Sniečkus. Anot jo: "Jau dabar daugelyje respublikos kolūkių ir tarybinių ūkių gyvulininkystė yra svarbiausia ūkio šaka" (Maskvos "Selskaja Žizn", kovo 28).

Tikrai, jau prieš ketvirtą-penkėtą metų tie, kurie Lietuvoje pluša, stengdamies bent kiek daugiau naudoti išpešti iš sukollektyvintu suniokoto žemės ūkio, pamatė, jog nėra kito kelio, kaip tik daugiau dėmesio kreipti į gyvulinių produktų gamybą. Sniečkus, netiesiogiai atsikirsdamas Chruščiovui, rodo statistikas, anot kurių kolektyvizuotas žemės ūkis Lietuvoje per pastaruosius ketverius metus jau padidinęs mėsos gamybą 53%, pieno -- 57%, o kiaušinių net 97% (Gal tikrai, o gal laikur tik popieriuose). Tai nereiškia, kad daug pasiekta, kadangi tų dalykų gamyba buvo katastrofiškai menka. Bet tai reiškia, kad "gali mūsų taip garsiai ir nemokyti, mes patys tą žinom ir jau ketveri metai kaip darom".

Tačiau visa tai taip pat dar nereiškia, kad prieš tą ketvirtą metų bolševikiniai Lietuvos žemės ūkio neva tvarkytojai tai jau tikrai kokią nors naujieną atrado. Priešingai, tai buvo ne koks naujas išradimas, o tik bandymas grįžti prie tos pačios žemės ūkio krypties, kuri buvo stipriai išlyta ir Lietuvos ūkininkų labai vikriai priimta bei vykdoma Lietuvos nepriklausomybės laikais. Ne Chruščiovas ir ne Sniečkus, o anuometinis Lietuvos žemės ūkio ministras J. Aleksa su savo patarėjais jau 1929-30 metais ėmė įsakiniai patarinėti Lietuvos ūkininkams, kad liautųsi rėmę tik daiktams, kur parduoti grūdų derliaus perteklių, o kad tą perteklių paverstų mėsa, pienu, kiaušiniams. Tas patarimas šaipokų buvo paverstas šūkiu "sukiaulinkim Lietuvą", nes imta plėsti ypač kiaušinių auginimas eksportui į Angliją. (Ryšium su tuo net kiaušies vardas kasdieninėje kalboje pasikeitė ir kiaušies ėmė vadinti ne kiaušėmis, o bekonais...). Tada tai buvo savotiška "revoliucija" žemės ūkyje, bet ji, nors ir ne be keblumų, visgi gana sėkmingai buvo įvykdyta per palyginti trumpą laiką.

Bolševikai su savo "išmintinga reforma" visa tai sunaikino. Sukolektyvinti ūkiai vėl pradėjo nuo grūdinės žaliavos gamybos, -- kaip "motinėlė Rusijoje", -- bet ir tas baissiai nesisekė. Tad prieš keletą metų kažkas prisiminė aną J. Aleksos teoriją, kurią ir Sniečkus dabar kartoja: "Mūsų sąlygomis gyvulininkystė yra žemės ūkio gamybos vystymo pagrindų pagrindas. Ji atitinka mūsų gamtines sąlygas, jos būtinumą diktuoja ilgametė Lietuvos žemės ūkio tvarkymo praktika". Ir tas pats Chruščiovas jau anais metais užsiminė, kad, girdi, Pabaltijy tegu auginama vadinamasis bekoninės, o ne storišinės kiaušies, nes, girdi, pabaltiečiai toje srityje jau turi gerą praktiką.

Taigi, -- J. Aleksą nutremė Sibirą ir ten numarino, bet Aleksos įvestą praktiką prisiminė ir... nutarė prie jos grįžti. Tik ne visai. Anuomet toji praktika vyko nuosavose žmonių ūkiuose, o ne valstybiniuose dvaruose, kur ūkininkauja didysis dvarininkas iš Maskvos, kartais per Vilnių, dar dažniau tiesiog. O jis nepripažįsta kitos svarbios tiesos, būtent, kad nei Lietuvos sąlygų nei praktikos neatitinka pati kolchozinė sistema.

Laikantis įsikibus tos absurdiškos sistemos, net ir geros praktikos pamėgdžiojimas nesiseka. Prieš 10 metų Chruščiovas pareikalavo, kad tuč tuojau kolchozai prisaugintų bent po 10 karvių kiekviename šimte hektarų žemės. Dabar, tik po 10 metų (!), Lietuvos kolchozuose ir sochozuose, sako, jau esą vidutiniškai "beveik po 11" karvių šimtui ha žemės. Bet gamyba tebėra nepatenkinama ir "dėdė Nikita" barasi. Jam patenkinti, Sniečkus jau aiškinasi, kad "turėti 30 karvių 100 ha žemės naudmenų -- artimiausių metų uždavinys". Ar, kolchozinės sistemos neatsisakius, tam uždaviniui nereiks 30 metų? (vr)

GREETINGS and BEST WISHES

**JUDGE
HUGH BRENNAN
MUNICIPAL COURT**

GREETINGS and BEST WISHES

**FRANK C. MCGINTY
FUNERAL HOME**

8112 Superior Avenue

CE 1-4670

GREETINGS and BEST WISHES

FERBERT FENCE CO.

4900 Lexington Ave.

HE 1-3225

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, POLITIKA IR PINIGAI

P.L. B-nė yra tautos dalis išeivioj, neapžėta savo teritorija ir valstybine forma. Tai junginys laisva valia susispietusių lietuvių, surištų lietuviybės idėja. Jai ex officio priklauso visi lietuviai, kurie patys prieš save nekovoja ir nesiekia iš tautos sukurti kokį tarptautiskumą ar be neišsina į kitą tautybę. (Žinoma, joks lietuvis savo kilmės panaikinti negali, nors kažin kaip ją išduotų, bet apie tokius čia nešnekama) L B-nei priklauso tik tokio "skriningo" nėra -- nei partija, nei pasaulėžiūra, nei amžius, nei lytis, nei sveikata, nei rangas, nei turtas ar neturtas nekliudo. Jeigu B-nėje pasirodo vienos ar kitos ideologijos žmonių persvara, tai, manau, dėl to, kad tokių daugiau ateina, ir jie stipriau apsisireiškia. Tautinis mokestis, 2 dol. per metus asmeniui ir 3 dol. šeimai, vienas mažiausiųjų mokesčių.

L B-nei galiu priklausyti ir priklausau ir aš. Tuo tarpu į čionykštę vieną bažnytinę-parapijinę organizaciją (tik atvažiuavus) nebuvau priimta dėl amžiaus ir neturto. Taip pat neišsirikiauvau, tur būt, dėl tų pačių priežasčių, į SLA. Jo agentas pasiūlė Mėlynąjį Kryžių. Aš taip ir padariau.

L B-nė, kiek išgali, savo veiklą plečia į visą tautą -- organizuotą ar neorganizuotą. Ji lietuvių vardu eina į pagalbą švietimui, Vargso Mokykloms, kurias lanko visų šakų ir ideologijų vaikai. Ji remia visų ir visas tautines kultūrines apraiškas. Visai natūralu ir net būtina, kad ta B-nė susiskirsčiusi sambūriais pagal savo polinkius: vieni labiau pabrėždami tautiškumą, kiti religiją, šalpą, verslą, profesiją, politiką, mokslą, meną net pramogingumą... Vienaime asmenyje, ne kiekviename, visos tos sąvybės gali jungtis ir plėtotis. Bet viena kuri iš tų šakų B-nės sudaro, o šakas sudaro L B-nės žmonės. Jų gretose yra gabių atskirų politikų, visuomenininkų, mokslininkų, menininkų ir tt. -- bet daugiau, kaip paprastai, vidutinių ir net visai nupilkusių. Joje dirbdami ir dirbą žmonės sau jokio materialinio pelno nesiekia.

Taip suprastoje L B-nėje, dabar jau besireiškiančioje, nors dar jauno organizacinio amžiaus, slypi visi daviniai būti tautos atstove. Todėl ji negali ir neturi būti nei nutautinama, nei nupolitikuojama. Jeigu ją kas suprantą vien tik "lietuviybės išlaikytąja", tai, man rodos, toks supratimas būtų labai nenaudingas ir netikslus. Reikėtų nepamiršti, jog politinis tautos sambūrimas vargubus mažesnę tautos vertybę už tautinį! Mes žinome, kad nepriklausomybę gauti tautos politinis subrendimas gali nusverti, ar tauta valstybiniam gyvenimui pribrendusi, ar ne. O ir šio krašto tautų mišiniui, ypač jaunimui prikišama nupolitikejimas, neinas į bendrąjį krašto sveikatą.

Politika nuo kultūrinio darbo ne visada būdavo, buvo ir, ypač dabar neturėtų būti griežtai skiriamą, nes būtų nenaudinga. Todėl L B-nė, nors ir partizaniniu keliu, tą darbą dirbo ir tebedirba. O tas darbas ateina savaime, neprašomas ir kartais nelaukiamas. Argi būtų išmintinga L B-nei, kaip kokiai gyvačių kerėtojai, apsibrėžti lazda aplink save ratą, kad jokia politinė mintis ir darbas neįtektų! Tada ir mes patys užmirštume, o ateinantieji net nežinotų, kurių galų mes čia atsidūrėme, ir ko siekiame. Juk ir dabar daug kas jau nesuvokia savo buvimo. O dėl politinio nesubrendimo ir peršamos klaidinančios politikos (iš dalies) daug nekaltų kultūrinių avelių duodasi nunešamos vilkų į tamsią girią. Taigi šiuo atveju patys "lietuviybės išlaikymas" dar ryškiai vis sunkesnis. Išeitų, kaip ir politinis veiksnys, taip ir atskiras lietuvis, turi būti daugiau mažiau skėčiu politinių užkaborių", pro kuriuos pasirodys galimumas atgauti tautai ir savo krašte nepriklausomą vietą. Onu politikuoti B-nei nereikės jokio politinio veiksnio, ir Vasario 16-sios minėjimai, dabar atnešanti tiek pinigų, galės būti rengiami tuščioms nepolitikuojančioms kė

L. VAICŪNIENĖ

dėms. Apsimokėtų apie tai pagalvoti apsidairius, kas dabar daugiau laisvia į tuos minėjimus sueina!

"Nebeužtvenski upės bėgimo". Šalia politinio veiksnio, šį kartą ALT politinis darbas būdavo dirbamas, buvo, yra ir, manau, bus.

Atsiminkime nors kai ką. Šakrydžiai Washingtone, Lietuvos pripažinimo de jure minėjimai, Lietuvių Dienos, Pavergtųjų tautų savaitės dalyvavimas, Birželio trėmimų minėjimas, tarptautinės ir genocido parodos, paviljonai, bolševikų piketavimai, skautų stovyklos, sportininkų žaidynės, Lituanus leidimas, Lietuvos partizanams atminti kryžiai, politinių veikėjų, poetų metai ir jų minėjimai ("Gana bus globėjų ant tavo galvos, kurie tavo turtais dalinas"), o anglų kalba išleisti ir leistini leidiniai irgi lietuvių išlaikyti... Tolygių ir kitokių darbų neišvengiamai ateis vis daugiau, ir jų L B-nei ar visuomenei ne tik nėra reikalo atsisakyti, bet gyvas reikalas kuo geriausiai atlikti: be ko kita, jie grindžia ir platina kelią ir į visokius rūmus.

Kadangi kultūra politikoje, o kovoje ir politika kultūron jungiama ("Nulenkite galvas, štai pranašo vardas: jame susijungė ir kankiniai ir kardas,") už tai, mano nuomone ALT per griežtai apie savo veiklą rėžė ratą, o L B-nė per kukliai panaudojo savo plataus masto kultūrinius darbus ir politikos laukams purenti. Sakysim, abidvi Dainų šventės ir Šokių šventė -- sutraukusios dešimtūkstantines minias, praėjo be jokio atsakymo į tolygius darbus už geležinės uždangos ir be reikiamo ir galimo pavergtos tautos garsinimo čia. Anot vieno recenzento "Sulindio pašidre, padainavo", -- nieks tau, nieks man, žinoma visiškai nieks nėra.

Faktų akivaizdoje PLB-nė, supaprasta plačiausia prasme, turėtų susicementuoti į stiprų, vieningą kultūrinį, tautinį istorinį, politinį, bet ne partinį junginį, prokurį būtų sunkiau praeiti ir politikos didiesiems vairuotojams. Tada savaime kyla reikalas ir vieno politinio veiksnio, kuris jau ALT vardu negalėtų būti pavadintas, nes PLB-nė siekia ir kitus kraštus. Toks bendras pagrindinis politinis veiksnys turėtų savo atstovybes, ar kaip kitaip, visuose lietuvių gyvenamuose kraštuose. O jo pareigos ir veiklos laukai būtų daug platesni už dabartiniuosius.

ALT nuopelnų niekas neneigia. Tačiau ir nuopelningiausi asmenys, ypač politikoje, ar junginiai, atlikę tam tikro laiko pareigą, pasikeitus aplinkybėms, persitvarko, prisiderina prie naujų reikalavimų ar kaip pasikeičia. Juk dabar, kas dar ko tikėjosi galėjo įsitikinti, kad nieko nebus daroma Lietuvos vadavimo byloje, kas nesutaps su šio krašto naudos reikalais. Keliais atvejais tai buvo ir aiškiai pasakyta.

Nesvarbu, kuriais pagrindais ALT rėmėsi pirmiau ir kuo dabar remiasi. Atrodo, susiaurėjus jos darbo sričiai ir tebesiaurėjant, galėtų savo pareigas pridėti pasiuntinybėms, -- dar ir tautumo sumetimais.

PINIGAI. Spaudoje buvo paminėta, kad ALT iki šiolei kaštavusi 100,000 dol. Tačiau turėtume atsiminti vieną iš pirmųjų Chicagoje Vasario 16-sios minėjimą (centrinį) per kurį buvo pasiryžta sudėti 10,000 dol. Įpabaigą, suskaičiavus pinigų, iki tos sumos dar trūko kokios šimtinės. Tada pradėjo nešt, kas neturėjo grynais, sidabrinus dešimtličius, ir jie buvo leidžiami iš varžytinių ir čia tuoj už daug didesnes sumas parduoti. Pilna dešimtūkstantinė nuėjo į ALT išdą. Visuomenė, kaip paprastai, daugiausia, sudarė paniekos vardo dypukai. Tai tik vienoje Chicagoje vietoje, o kur apylinkės ir visos kitos Amerikos vietovės? Išeitų, kad per tuos 12-13 metų sudėta keleriojai daugiau, (Tenka ir Vilniui). Visais ateinančiais metais, tiesa, jau niekad iki 10,000 neprivaryta, bet, apskirtai paėmus, vistiek dar surenkamos di-

pitaria tokiems uжимams -- reikėtų paabejoti. O man atrodo, kad ALT yra daugiausia kaštavusi ir labiausiai išpaikintas vaikas.

ALB kiša koją, skaldo, verčia... pasipylė spaudoje baimingi priekaištai. Mat, L B-nė I.II.III, mėn. paskelbė piniginių vajų ir kad šis B-nės nuosprendis jokio pasiteisinimo nereikalingas, nes tai padaryta lietuviybės palaikymo reikalui, kurį B-nei net jos priešininkai pripažįsta, ir "nelegaliai" dirbamam politiniam papildomam darbu, kurį ALT nepa-

(Nukelta į 4 psl.)

GREETINGS and BEST WISHES

M. WINOGRAD & COMPANY

MAURICE WINOGRAD, Mgr.

2020 EUCLID AVE

CHerry 1-3637

GREETINGS and BEST WISHES

**SLAGOR MACHINE & TOOL
COMPANY INC.**

9401 Sandusky

VU 3-7788

GREETINGS and BEST WISHES

DOWD OLDSMOBILE

SEE THE MOST OUTSTANDING

1963 OLDSMOBILE EVER BUILT

2900 MAYFIELD RD.

FA 1-9100

GREETINGS and BEST WISHES

**JOHN M. PETERS
CONSTRUCTION CO**

5339 Canal Rd.

LA 4-1461

GREETINGS and BEST WISHES

**TRIANGLE STAMPING
COMPANY**

5101 Carnegie Ave.

HE 1-0282

GREETINGS and BEST WISHES

**A. B. C. AUTO PARTS &
WRECKING COMPANY**

SPECIALIZING IN LATE MODEL FORDS

3920 Valley Road

Call SH 1-6321

GREETINGS and BEST WISHES

**ATLANTIC SERVICE
STATION**

ASSESSORIES — REPAIRS — TUNE-UP
TOWING SERVICE

598 East 185th St.

KE 1-9876

GREETINGS and BEST WISHES

SURPLUS VALUE CENTER

13107 ST. CLAIR AVE.

UL 1-5116

GREETINGS and BEST WISHES

C. C. MITCHELL SUPPLY CO.

WHOLE SALE DISTRIBUTORS CALORIC
BUILT — IN OVEN RANGES

4320 Pearl Rd.

SH 1-1707

GREETINGS and BEST WISHES

BILL'S SHOES

SCIENTIFIC FITTING

OUR 35th YEAR

Eastgate Plaza

HI 2-7430

GREETINGS and BEST WISHES
IN BEHALF
 OF YOUR
CITIES SERVICE DEALER

GREETINGS and BEST WISHES
**FORSBERG ENAMELING
 COMPANY**

4101 HOUGH Ave.

EX 1-9269

GREETINGS and BEST WISHES
FROM A FRIEND

GREETINGS and BEST WISHES
REESE PAPER COMPANY

3184 West 32nd St.

OL 1-6300

GREETINGS and BEST WISHES
L. GOTTLIEB

CONTAINERS and RE-CONDITIONERS

8105 PREBLE AVENUE

VU 3-0075

GREETINGS and BEST WISHES
GARDNER CARTAGE Co., Inc.

MOVERS AND ERECTORS

OF HEAVY MACHINERY, BOILERS, SAFES
 GENERAL TRUCKING

2662 East 69th STREET

UT 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES
**A. D. PELUNIS
 OLDSMOBILE INC.**

SEE THE NEW 1963 OLDSMOBILE

13123 Detroit Ave.

AC 6-6433

GREETINGS and BEST WISHES
A-TA-Z PLUMBING CO.
 YOUR PLUMBING SERVICE BY THE YEAR

3528 St. Clair Ave.

EX 1-8052

GREETINGS and BEST WISHES
USHER WASTE OIL SERVICE

2171 West 3rd St. TO 1-1907

GREETINGS and BEST WISHES
**MOR-FLO INDUSTRY
 INCORPORATED**

18450 South Miles Parkway Phone 663-7300

GREETINGS and BEST WISHES
**ST. CLAIR BUILDERS
 & SUPPLY CO.**

BUILDERS SUPPLIES - BRICK -

CEMENT - LIME

20020 ST. CLAIR AVE

KE 1-6000

Dr. Antanas Razma, Lietuvos Fondo iniciatorius ir tarybos pirmininkas, tariasi Fondo reikalais su Teodoru Blinstrubiu, LF valdybos pirmininku.

V. Noreikos nuotrauka

POLITIKA IR PINIGAI...

(Atkelta iš 3 psl.)

daro ar nenori daryti. Tačiau nebūtų pro šalį parodyti ir kitas priežastis, kodėl pasirinkti šie mėnesiai. Rudenį darbas sukaupias į kongreso rengimą; 1963 metų vasaros pradžio Šokių šventės ženkle ir Seimo rengimas; atostoginis laikas, apskritai, lengvesnių darbų laikas, kuris siekia iki vėlybo rudens. Prieškalėdinių pora mėnesių atneš kitų darbų, nors jų visuomet yra: su mokyklomis, derliaus šventėmis ir tt. Tai tie "šelmiai" ir nepalaukė geresnių laikų, kurių niekad nebus, ir nepasiklausę paskelbė vąjį.

Antrą vertus, tuo laiku vyko ir tebevyksta visų visoks pinigų rinkimas -- nevajai ir vajai. Argi mažiau ALT nuostolingi, kad anksčiau pinigą pradėjo rinkti ir vąjus skelbti? Apsidairykite! Čia jų neminiu, nes galiu pamiršti įrašyti dabar paskelbusius šimtatūkstantinius vąjus. Ar jų teisės ir laisvės platesnės ir tikslai idealesnės, negu PLB-nės? L B-nė turėjo seniai piniginius vąjus pradėti skelbti, kaip skelbia lietuviškos knygos mėnesius ir kita. Ji kalta todėl, kad labai pavėlavo į kitų vąjinių eiles įstoti. "Geriau vėliau, negu niekad" iš dalies išganinga mintis, bet šį kartą ir nuostolinga.

Pagaliau, kas atsitiktų, jeigu tuo laiku dar kas nors naujai surengs kokį pinigų pasirinkimą! O surengia ir surengs, ir visose vietovėse. Kodėl jiems ir visiem kitiem niekas nepaskiria laiko, lyg rodos į kelią pareitų tik L B-nė. Pagaliau, kas priekaištautojams sakė, jog L B-nės vąjus būtų aiškesnis ALT pajamas? Ir nesuliesino. Visuomenė dar pajėgė (ta, kuri duoda) ir ALT nenukriauti, ir LB-nei kokią šimtą sumesti -- taip reikalingą vykstantiems šokėjams į Šokių šventę nors dalį kelionės apmokėti ir tt. Mokytojams, žinoma, už jų darbą šnipšt! Tai dar patvirtina ir p. Baltimorietis, matyt, visus reikalus gerai žinąs (Žiūr. Naujienos nr. 46 "Bendruomenininkai bandė pakišti ALT koją") sako: "Tuo tarpu ALT vąjus šiais metais žymiai geriau pasisekė, negu kitais metais!" Na matai! Tai gi "mažatikiu, ko jūs bijote!" Tuo pačiu puikus pripažinimas LB-nei visada pradėti ir vykdyti vąjį, kada tinkama. Ta prasme ir aukų lapuose aukotojai galėjo įrašyti, kam jie savo auką skiria, nieko nenus-

GREETINGS and
 BEST WISHES
**LUCY'S BAKERY
 and
 STRUDEL SHOP**
 12516 Buckeye Rd.
 SK 2-0828

kriausdami.

Jeigu kas ALT "koją ir kištų", tai, manau, jam dėl pinigų stokos neleistų ant tos kojos suklipti turtingiausios grupės, kurių atstovai nuo pradžios į ALT įeina -- kad ir abudu Susivienijimai. Apie juos žvirbliai čirška, kad susikrovę milijonines pasogas. Ir ne žvirbliai. Štai Baltimorietis, jau pasakytame straipsnyje, apsakė moterų organizacijų ir klubų turtingumą, kurių turtas šimtai tūkstančių. O jie, tie turtuoliai "turi jame atstovus", -- sako Baltimorietis. Viskas labai gerai! Kadangi idealizmas matuojamas ne turimais sutaupytais pinigais, (jie puiki priemonė), tai tos jaunos ir dar neprasisiekusios LB-nės nusinėta skirtumą senos ir turtingos organizacijos tik jau būtų išlyginusios. Kas čia joms!!!

L B-nė atliekamų pinigų neturi. Ji džiaugtųsi, kad tik suvestų galą su galu. Kaip kiekvieno didelėje šeimoje, nedaug uždirbančioje, skaudu, kai mato, jog vienam reikia šio, kitam -- to, o neišgali duoti. Gal kada per idealizuojamus žmones iš tų sunkumų išsikaptys. Jei laukiama milijonas būtų buvęs tuoj sudėtas... O -- O!!! Sakoma, kad "Per gerus žmones išeinama į žmones, o per angelus -- į dangų". Arba nors 15-20 tūkstančių užsimokėtų nario mokestį, skubiausius reikalus jau būtų įmanoma aprūpinti.

Tuo tarpu ką girdime ir skaitome! Tautininkai, Frontininkai, B-nė -- daro taip, daro anai, užėmė redakcijas... viskas daroma blogai... Kas tie tautininkai? "Tai savo tautos žmonės, labiau pabrėžią tautiškumą", kaip yra pasakęs didelis katalikų veikėjas. O kas tie ne tautininkai? Nutautėję! Manau -- ne. Ką tada laisvina ALT, jei ne pavergtą okupanto tautą -- vis tiek, ar koriko Muravjovo, ar Chruščiovo.

Jeigu yra frontininkai, tai turėtų būti ir užfrontininkai. Jei nesame visi frontininkais -- būkime nors gerais užfrontininkais, aprūpindami frontininkus reikalingais reikmenimis ar reikdami bent moralinės paramos. Žinoma, kas atsitiko su mūsų partizanais ir kitų pavergtų kraštų kovotojais, neprisišaukusiais iš niekur jokios pagalbos!

Tiesa, kad beveik visos redakcijos atsinaujino tautininkais, frontininkais ar kitais. Manau, kad taip reikėjo. Pagal priekaištautojus išeitų, kad Vienybė padarė geriausiai, atsinaujinus užfrontininkus.

PLB-nė yra tokia, koks jos sąstatas -- atskiri asmenys ir organizuoti -- ir kiek jie savo tautai pareigas atlieka. Žinoma pasigendame joje tokių vienytojų, koks buvo Mindaugas, Vytautas Didysis ir kiti panašūs. Pasigendame uždegančių organizatorių, kudirkiškų idealistų, valančiųjų vyskupų, kurie, pardavę savo arklius ir karietą, išpirktų iš spaustuvių knygas ir jas žmonėms ne tik nemokamai

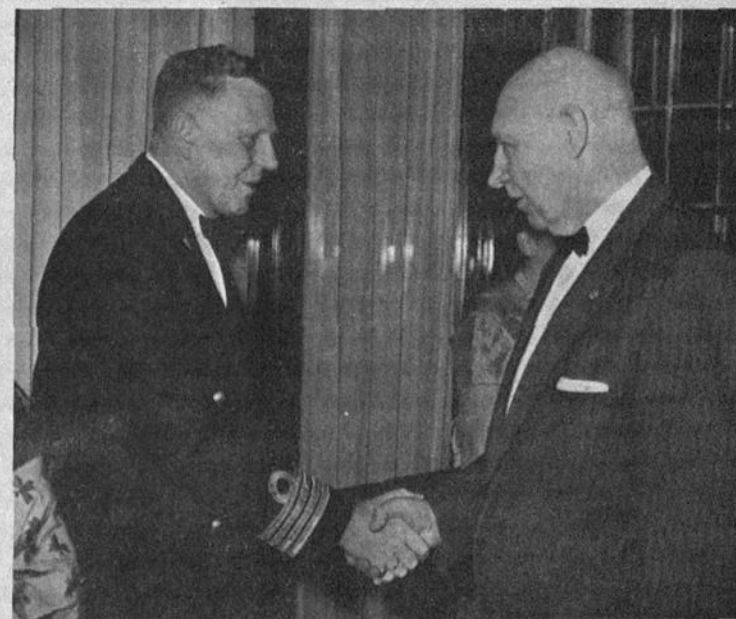
dalytų, bet ir įpareigotų skaityti išmokyti. Pasigendame maironiškų poetų, kurie pajęgtų prabilti ir į dabartinį, pakrikusį, čionykštį lietuvių. Labiausiai pasigendame lietuvių, kurie ne tik organizacijose dirbtų, bet gyvenime lietuviybę vykdytų ir ją išgyventų. Pasigendame daug daug ko... Todėl ir reikia stiprėti patiem (tiems karkleliams, anot Baltimoriečio) ir turimomis visomis jėgomis stiprinti savo B-nę -- tautą. O joje, manau, bus nuopelniausias darbas tiems, kuriems pavyks ją suglausti, kaip minėjau, į tautinį, kultūrinį, istorinį, rezistencinį, politinį (bet ne partinį) vienetą -- į bendrą

kovos frontą.

"Kada skaudūs pančiai nukris", kurių joks mums palankuolis nežada padėti nutraukti, išskankintai tautai Lietuvoje ir ištrėmimuose nepakiši partijos programos, nors ji būtų geriausia. Reikės pirmiausia alkanus pavalgydyti, nuogus apdengti, žaizdas aptvarsyti ir benamiams parūpinti pastogę. Ir dar, tiesa, nepalaidotų laidojimas, kurių moderniškąs Kreonas neleido Antigonoms žemėmis užberti.

Tam mes turėtume būti giliais tautininkais, politiniais, kūrėjais frontininkais.

Tam ugdyti "draudžiamu laiku" paskelbtas piniginis vąjus.

Albinas S. Trečiokas, Dirvos įgaliotinis ir bendradarbis Newarke, tautinės srovės veikėjas, 40 metų vestuvinės sukakties kelionėje po Karibų salas, sveikinas su Nieuw Amsterdam laivo kapitonu.

GREETINGS and BEST WISHES
 To All the Lithuanian People
**CARCIONE AND SONS
 PLASTERING CONTRACTORS**

PLASTER REPAIR DRY WALL AND
 TAPEING EAST OR WEST

16300 Raymond Rd. MO 2-6743 Maple Heights

GREETINGS and BEST WISHES
NEWMAN PONTIAC MOTOR, INC.

SALES AND SERVICE

SEE THE NEW OUTSTANDING

1963 PONTIAC CARS

11628 EUCLID AVENUE

RA 1-9493

GREETINGS and BEST WISHES
The Atlas Paper Box Co.

J. H. Hass, Vice President and Treasurer

1849 EAST 65th St.

UTah 1-1191

GREETINGS and BEST WISHES
**BROKEN WHEEL AUTO
 PARTS & WRECKING CO.**

4343 West 130th St.

WI 1-4488

GREETINGS and BEST WISHES
Wm. H. BROWN REALTORS

17591 BROADWAY

MAPLE HEIGHTS

MO 2-1400

GREETINGS and BEST WISHES
RABB JOSKA'S GYPSY CELLAR

11123 BUCKEYE RD.

WE SPECIALIZE IN CHICKEN, PAPRIKASH
 AND HUNGARIAN STEAK BROUGHT TO YOU
 ON A WOODEN PLATTER

Call GA 1-9220

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Povilas Kazokas** persikėlė į kitą butą ir dabartinis jo adresas yra: 17902 Nottingham Rd., Cleveland 19, Ohio.

Clevelando simfonijos orkestre groja du lietuviai

Pagarsėjusiame Clevelando Simfonijos Orkestre, Severance Hall rūmuose, jau netoli 20 metų groja mūsų tautietis, smuikininkas Vytautas Kušleika. Nuo praėjusio rudens sezono pradžios į šio orkestro meno tarnybą įsijungė kitas mūsų tautietis, bassistas John Salkowski-Salkauskas. Naujas muzikas, J. Salkowski-Salkauskas, yra gimęs, augęs ir muzikos studijas baigęs Chicago konservatorijoje. Ir jo tėvai, lietuviai, yra čia gimę, dar gerai kalbą lietuviškai. Sūnus tėvų kalbos jau nebeįsako, bet bendraudamas su Clevelando lietuviais, tikisi išmokti. Naujas mūsų tautietis gyvena 28704 Cresthaven Dr., Willowick, Ohio.

Vytautas ir Johana Kušleikai, auginę gražią dukrelę, Karen-Rūtą ir sūnų Joną-Vytautą, neseniai nusipirko nuosavą namą, 3068 Corydon Road, Cleveland Hts., į kurį keliausi gyventi artimiausiu metu.

Antano Vaikšnorio kūrinių Circle Gallery

Dailininko ir skulptoriaus Antano Vaikšnorio tapybos darbų paroda praėjo su dideliu pasisekimu Bril Gallery salone, Arcadoje. Dailininkas pardavė pusę parodoje išstatytų kūrinių. Parodą uždarius, A. Vaikšnoras, savo likusius kūrinius parkėlė į kitą meno saloną, Circle Gallery, 11322 Euclid Avenue (Mayfield Road Kampas), kurie ten bus išstatyti pardavimui visą laiką. Galerija atdara kasdien.

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriams mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

HELP WANTED MALE

DARBAS KAPINĖSE

Beadford Heights. Rimta pora, butas su baldais, alga. Skambinti Cleveland, MO 3-8308.

HOUSE FOR SALE

NEWBOUGH HGTS., 4024 E. 26. By owner, (2) 4 Rooms suite. (2) 4 Room suite. Private Bath. gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Telephone: 883-9856 — after 6 P.M. IM 7-7080.

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBOUGH HGTS. aera. 4 Rooms down \$70.00. 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080.

na, išskiriant pirmadienius. Įėjimas nemokamas. Circle Gallery randasi patogiam universiteto ir kitų mokslo bei meno institucijų rajone.

• **BALTIC DELICATESSEN KRAUTUVĖ** jau pasiruošusi Velykų sezonui. Čia jūs galėsite gauti pirkti skilandžių, rūkytų kumpių, dešrų, palengvintų. Be to, įvairių silkų, šprotų, žuvėlių, ikryų: čia pat rasite įvairių vynų ir šampanų; taip pat mes turime ir didžiausią pasirinkimą saldinių ir šokoladų, iš kurių daugybė yra pagaminta velykiniais motyvais.

Be to, pranešame savo klientams, kad tortų, velykinių avinėlių ir kepyklinių margučių užsakymai priimami tik iki Didžiojo Ketvirtadienio. Prašome paskubėti užsakyti. Tortų kaina: \$4.00, 5.00 ir 7.50. Frank vainikų po \$7.50. Velykinių avinėlių po \$1.75. Tortinių pyragėlių po \$3.00 štanga.

AKTUALIOS ŽINIOS, IDOMIOS ASMENYBĖS keliamos ir nagrinėjamos radijo programose "On Location". Tai Illuminating Co. remiama programa, perduodama šokiadieniais 7.05 val. ryto per WERE radijo stotį, 8.25 -- WABQ; 10.55 -- WBOE - FM; 11.55 -- WGAR ir 5.25 val. p.p. -- WDOK.

Trečiądienį, balandžio 10 d. toje programoje bus pagerbtas lenkų laikraščio leidėjas August Kurziel.

Clevelandiečiai naudojami žinių šaltiniams įvairiomis kalbomis. Neveltui tai ir Illuminating Co. kreipia dėmesio į tautines grupes, kurios pagelbsti savo tautiečiams jaustis kaip namie ir naudotis galimybėmis gimtąja kalba susipažinti ne tik su įvykiais, bet ir su žmonėmis, kurie stengiasi palaikyti tautinę dvasią, nenutolstant ir nuo gyvenamųjų įvykių ir vietos įžymybių.

• **Parduodamas vienos šeimos namas.** 5 miegamieji. Moderniška vonia ir virtuvė. Į pietus nuo Euclid Ave., Christ The King parapijoje. Sklypas 40x150.

Skambinti telef. 451-1117.

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis bungalov, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1½ garažo.

RE 1-9470

BETTER LAWNS AND GARDENS CO.,

V. Apaniaus vadovaujama, atlieka sodininkystės patarimus ir patarimus. Be to galite nusipirkti pievoms trąšų, chemikalų, sėklų ir įvairių augalų. Prie progos užsukit ar naskambinkit.

12518 Lake Shore Blvd.

Cleveland 8, Ohio.

Tel. PO 1-5614.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1/2% SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

JAMBOREE'S FONDO TALKA CLEVELANDE

Lietuviškosios skautybės 45-aisiais metais L.S. Brolijos Jamboree's Fondas Clevelande ir jo apylinkėse sulaukė dosnių dėmėjų. Vieni jų atsiuntė aukas, kiti tapo JFondo leidžiamo skautiško vaizdų albumo prenumeratoriais.

Grudžio - kovo mėn. laikotarpį J. Fondą parėmė: \$25.00 auka -- Amerikos Liet. Tarybos Clevelando skyrius, po \$20.00 -- Pilėnų tunto Skautų Tėvų Komitetas ir Z. Jankus, \$13.00 -- Dr. M. Vaitėnas, \$11.00 -- Vyt. Kamanas.

Po \$10.00 aukos: Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas Clevelande, Am. Lietuvių Tautinės Ssgos Clevelando skyr., L.V.S. Ramovė Clevelando skyr., Akad. Skautų Sąjūdžio Clevelando skyr., Neringos skautų tuntas, Pilėnų skautų tuntas, Dr. V. Bložė, Dr. H. Brazaitis, Dr. N. Juškenienė, Dr. J. Skrinška, Z. Dautartas, V. Jokubaitis, V. Matulevičius, V. Šenbergas ir G. Žebertavičius. Visa eilė kitų aukos po 6,5,3, 2 ir 1 dol.

Visiems aukotojams Jamboree's Fondo vardu reiškiamas nuoširdi padėka.

Clevelando ir Ohio lietuviai, kuriems išsiuntinėti J.F. laiškai, o taip pat ir tie, kurių nespėjome pakviesti talkon, maloniai prašomi aukas J. Fondui ir skautiško vaizdų albumo prenumeratoras siųsti į J. Fondo sąskaitą Nr. 22778, The Superior Savings and Loan Association, 6712 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio arba J.F. įgaliotinui Clevelande -- s. B. Rėkui, 1344 Russell Rd., Cleveland 3, Ohio.

2-JŲ ŠEIMŲ NAMAS

Į pietus nuo Euclid Ave. Po 5 kambarius kiekviena - me bute ir 3 kambariai ir vonia 3-čiame aukšte. Karšto vandens šildymas. Gražus sklypas. 2-jų automobilio garažas. Reikalingas dekoravimas iš vidaus. Prašo \$17,500.

J. ŠIRVAITIS

Wm. T. Byrne Real Estate
MU 1-6100 — office,
KE 1-4080 — home
(41, 42, 43)

PARDUODAMI GERI NAMAI

4 šeimų namas (4 ir 4, kaina — tik \$10,500. Savininkas išvyksta į Europą. Turime įvairiausių namų, 2, 4 ir 8 šeimom. Dauguma jų šv. Jurgio ir 185 gt. rajonuose. Vienos šeimos ir dviem šeimom, su krautu - vėmis ir su D 3 bei D 5 gėrimams leidimais.

JOSEPH GLOBOKAR REALTY

986 E. 74th St.
HE 1-6607

PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 20 D. Vysk. Vailančiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 20-21 D. XIII-jų š. Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybos.

BALANDŽIO 27 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas naujos parap. salėje.

BALANDŽIO 28 D. DLK Birutės draugija ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje nuo 12 iki 4 v. p.p.

GEGUŽĖS 4 D. Dirvos pavasarinis koncertas-balius Slovėnų salėje.

GEGUŽĖS 11 D. šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos vakaras Naujosios Parapijos salėje.

GEGUŽĖS 11 - 19 D. dail. ir skulptoriaus Vytauto Raulinaičio darbų paroda Čiurlionio namuose. Ruošia Korp! Neo-Lithuania Clevelande.

GEGUŽĖS 11 D. Lietuvių Studentų Sąjungos vakaras.

GEGUŽĖS 18 D. Vaidinimas "Tinka būti rimtu" šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia Liet. Fronto Bičiuliai.

BIRŽELIO 1 D. Korp! Neo-Lithuania literatūros vakaras.

BIRŽELIO 8 D. šv. Jurgio parapijos salėje JAV ir Kanados II šokių šventės dalyvių - šokėjų pasirodymas.

BIRŽELIO 16 D. Tragiškojo Birželio įvykių minėjimas. Rengia ALT.

BIRŽELIO 23 D. L.V.S. Ramovės gegužinė "Kariui" paremti Čiurlionio namuose.

BIRŽELIO 30 D. Clevelando Skautininkų Draugovės gegužinė - piknikas.

RUGSĖJO 8 D. 1863 m. sukilimo minėjimas. Rengia ACT.

PADĖKA

Neringos Skautų Tunto tradicinės Kaziuko Mugės darbus įvertinus ir užbaigus, jaučiame pareigą padėkoti sekantiems asmenims:

Skautų Tunto Tėvų Komitetui, taip nuoširdžiai dirbusiam tunto skautų naudai ir ant savo pečių sėkmingai išnešusiam didžiulę organizacinių ir nedėkingų darbų našą: S. Mačiui, A. Raulinaitenei, Gaižūtenei, Vaitėnienei ir dr. Martui.

Už didelį moralinį skautiškos veiklos rėmimą ir įvertinimą: S. Barzdūkui, P.L.B. Prezidiumo Pirmininkui;

už skelbimus, didelį pritarmą ir mūsų veiklos rėmimą: šv. Jurgio Parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui ir mūsų kapelionui kun. Dzegoraičiui;

už visokeriopą organizacinę, meninę ir propagandinę talką: Onai ir Alfonsui Mikulskiams, dailininkui sk. A. Muliolui, Garlai, Juškeniui, M. ir D. Kižiams, I. Stasaiti, I. Gataučiai, V. Plodžinskui, s. V. Bacevičiui, s. Rėkui, G. Karsokienei;

už talką mugės metu: G. Ignatavičienei, Pilienei, A. Giedraitenei, B. Nasvytienei, Gaižūčiui, Karsokui, Navickui, Stoškūniui, Vasiliauskui, Maineliui;

už pinigines aukas bufetui, maisto produktus ir kepinus: Glodenii ir Augustinavičienei, Čiurkieniui, Čiurlionienei, Ežerskienei, Gailiūšienei, A. Giedraitenei, Grigonienei, A. Juodvalkienei, Juškenienei, Končienei, Liaukonienei, Mockuvienei, Mainelienei, Mačienei, Matulevičienei, B. Nasvytienei, Petraitienei, Plodžinskienei, Pikturnienei, Ramanauskienei, Raulinaitienei, Sniečkuvieniui, Staškūnienei, Vasiliauskienei, Vyšniauskienei, Zylienei ir Žygienei.

Didelė padėka priklauso Clevelando lietuviškajai visuomenei, mūsų mugėje taip gausiai dalyvavusiai ir tuo mūsų veiklą taip efektingai parėmusiai.

Be jūsų visų paramos, mūsų darbo našta kasdieninėje skautybės mokykloje būtų nepakeliamą. Priimkite mūsų aukštos pagarbos ir didelio dėkingumo pareiškimą.

Dievo, Tėvynės ir Artimo tarnyboje, budime!
Tuntininkė S.A. Balašaitienė
Adjutantė v.skl. A. Gelažytė

AKADEMINIS GYVENIMAS

Chicagos neolituany seminaras

Kovo 24 d. Pakšto svetainėje įvyko Chicagos Korp! Neo-Lithuania juniorų, seniorų ir filisterių bendra sueiga. Pagrindiniu punktu buvo kolektyvinė paskaita - seminaras, kurio referentais buvo A. Silūnas kalbėjęs tema "Korporacijos uždaviniai ir struktūra išeivijoje", J. Jurkūnas -- "Korporacijos vieta organizuotos lietuvių visuomenės tarpe". Sueiga vedė ir seminaro moderatoriumi buvo Karolis Drunga.

A. Silūnas savo referatą išskėlė tris pagrindinius klausimus, kurie kelia susirūpinimą ne tik Korp! Neo-Lithuania, bet ir visai mūsų visuomenei: 1) ar galime toleruoti abuojuose lietuviškai veiklai? 2) ar galime toleruoti jaunimo tarpe anglų kalbą vietoj savosios -- lietuvių? 3) ar galime toleruoti mišrių šeimų kūrimą korporantų tarpe? Prelegentas aiškiai ir įtikinančiai įrodė, kad korporacijos tolimesnis egzistavimas bus neįmanomas, jeigu ji liks betinkamai pasiruošusi vadų, jeigu išvirs į vien tik angliškai kalbančią korporaciją ir jeigu korporantų šeimose įsiviešpataus nelietuviška dvasia. Todėl abuojuose šiem klausimais yra šūkiu "Pro Patria!" pažeidimas, kuris reikalauja gražinti korporacijai spalvas.

Šalia šių klausimų kelia susirūpinimą ir korporacijos vienalytiškumo klausimas. Atskirti didelių atstumų ir išsimetę smulkiais vienetais lengvai galime vieni nuo kitų nutolti, pasimesti ir prarasti draugiškumo atmosferą.

J. Jurkūnas išskėlė ideologinio sąmoningumo reikšmę. Paviršutiniškai žinoti, kad mes esame tautinės minties korporacija nepakanka, nes ir kitos organizacijos, tiek dešiniojos, tiek kairiosios, taip pat turi tautiškumo bruožą. Svarbu yra įsisąmoninti, kuo ypatingu mes skiriamės nuo kitų lietuvių organizacijų, koks yra mūsų santykis su politika, religijomis ir tautos buitimi. Šių klausimų aiškūs supratimai yra būtinas siekiant nustatyti korporacijos vietą kitų organizacijų tarpe ir todėl į tuos klausimus reikia duoti išsamius atsakymus. Trumpo referato apimtyje yra neįmanoma šį klausimą išnagrinėti ir būtinai reikia imtis didesnių studijų, kurias korporacija turi suvaidinti.

R. Stakauskas savo gana išsamiam referatui apžvelgė skautų, ateitininkų, Gintaro ir Santaros ideologijas, pateikdamas esmines ištraukas iš jų statutų ir apibūdindamas jų siekimus. Iš apžvalgos buvo matyti, kad visos šios korporacijos turi ir tautiškumo bruožą, tik jas skiria nuo Neo-Lithuanios religinio, internacionalinio momento klausimai. Vienu iš įdomiausių jo referato punktų buvo jo suformuluoti 14 klausimų, kuriuos jis patiekė minėtų korporacijų nariams, siekdamas patirti jų pažiūrą į Neo-Lithuania. Atsakymų buvo įvairių -- palankių ir visai ignoruojančių mūsų korporaciją, kaip pav. Neo-Lithuanios veiklą trūks ta intelektualizmo, korporacijoje dominuoja tik filisteriai, korporacijos veikla reiškiasi tik pasilinksminimų organizavimu, jaunųjų veikla nepastebima, ir pan. Nėra abejonės, kad neolituana galėtų surasti daug daugiau neigiamųjų anose korporacijose, tačiau jie neturi tikslo nuvertinti jų veiklą.

R. Stakausko referatą dėl jo svarbumo nutarta multiplikuoti ir išdalinti korporantams kaip po bazę būsimoms diskusijoms. Seminaro iškeltieji klausimai eigos dalyvių buvo pripažinti esminiais korporacijos egzistencijai ir todėl nutarta diskusijas nukelti ir į ateities sueigas.

Iš vyr. vald. pirmininko V. Mažeikos pranešimo paaiškėjo, kad ateinančios vasaros pabaigoje yra rengiama neolituany stovykla, kuri numatyta rugpjūčio 24 - rugsėjo 2 Linkų vasarvietėje. Visi korporantai raginami iš anksto ruoštis į šią stovyklą. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau. Stovyklos proga ten pat įvyks ir Korp! Neo-Lithuania suvažiavimas.

Chicagos valdybos nariai Andrašius ir Gocėitas pranešė, kad dar šį pavasarį bus suvoktas didesnis korporacijos pobūvis. Taip pat įvyks korporantams alu-

tis, o filijos savo ruožtu rengia arbatėlę. Korporacijos filisteris Kriaucėlinas yra užkviestas korporaciją į savo užmiesčio rezidenciją gegužinėi -- iškilai į gamtą, kuri įvyks vasaros pradžioje ir korporantai apie tai bus atskirai painformuoti. Šių mokslo metų pabaigai yra organizuojamas finis semestris, kuris įvyks Union Pier.

Sen. Sauliaus sueigai buvo pristatyti šie juniorai: Jasaitė, Kanavolaitė, Barauskienė, Sabalaitė, Šiajutė, Aranauskas, Bylaitis, Dumchauskas, Kisieliūnas, Petruskas, Slivinskas, Šimkus, Žemaitis ir Žolynas -- viso 14, kurie entuziastingai buvo pasveikinti.

J.V.

BOSTONO NEOLITUANY SKYRIUS STIPRĖJA

Korp! Neo-Lithuania Bostono skyrius stiprėja. Šių metų naująją valdybą sudaro: pirmininkas A. Sivilas, vicepirmininkė R. Dačytė, sekretorė V. Rukytė, išdėninkas A. Vileniškis, magistras L. Čepienė, tėvūnas ir arbiter elegantiarum G. Griauzdė, valdybos patarėjas L. Izickas.

Šių metų pradžioje skyriuje jaunimo buvo tik penki seniorai. Dabartiniu metu prisidėjo dvylika naujų narių. Naujieji juniorai yra P. Martinkas, A. Makaitis, I. Vileniškis, jr., A. Jurgėla, V. Rukytė ir R. Dabraitė. Tokį pat skaičių sudaro juniorai - kandidatai, moksleiviai, būsimieji korporantai. Kas mėnuo juniorai turi įdomias sueigas gamina įvairia programa. Laiks nuo laiko yra pakviečiami filisteriai, su kuriais išdiskutuojami įvairūs klausimai. Korporacijos jaunimas taip pat vieną sykį per mėnesį susirenka su mokslo draugais į Subatvakarį.

Korp! Neo-Lithuania Bostono skyrius nors dar jaunas, bet gana aktyvus. Birželio pradžioje numatomas juniorų pakėlimas į seniorus ir "Finis semestris". Entuziastingai rengiamasi vykinti neolituany stovyklą. Planuojami išvažiavimai į Cape Cod šią vasarą, apsilankymas Camp Kirby ir kt.

Vasario 16 iškilmingoje sueigoje Bronius Banaitis buvo pakeltas į seniorus. Banaičio referatas apie komercinį meną buvo įdomiai diskutuotas. Naujasis senioras B. Banaitis lanko antur metus Vesper George School of Art, Bostone. Aktyviai dalyvauja Bostono Tautinių Šokių grupėje, skautų organizacijoje, ir Korporacijos veikloje.

(vr-gg)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

GINTARO TAKAIS, Janinos Narūnės Lietuvos vaizdai eilėraščiuose. Spausdinta 1963 m. Nr. 1. Leidžia Akad. Skautų Sąjūdis. Red. Vytautas Germanas. Redakcijos adresas: 3418 W. 66 St., Chicago, Ill. Prenumeratos kaina metams -- 4 dol.

MARGUTIS -- kovas, 1963. Papuoštas skulpt. J. Bakio modernių skulptūrų vaizdais. Žurnalas, jei ne Vyt. Kavolio įžanginis ir Vyt. Meškausko "užbaiginis", bent iš šio numerio sprendžiant galima laikyti literatūros žurnalą.

Būtų gaila, jei pasitvirtintų V. Meškausko išvados, kad "asmeniškas" laikraštis, mirus jo steigėjui, turįs pergyventi tam tikros krizės laikotarpį. Nežinia, kiek tas laikotarpis gali ilgai tęstis. Iš žurnalo turinio sprendžiant, ta krizė, atrodo, liečia leidimo ir administracijos sritis. Žurnalas savo turiniu turi visus duomenis populiarėjimui, jis turi savo vietą Amerikos lietuvių spaudos gyvenime. Linkėtina tos krizės išvengti ir sunkumus nugalėti.

KAS IR KUR?

• Dr. Vladas Ramanauskas, Vilties Draugijos pirmininkas, buvo išvykęs į Chicagą, kur dalyvavo Lietuvių operos spektaklyje.

Praleidęs kelias dienas Amerikos lietuvių sostinėje, Dr. Vl. Ramanauskas ta proga dalyvavo ir JAV bendrosios praktikos gydytojų konferencijoje.

Tačiau daugiausia laiko pašventė bėgamiesiems Vilties Draugijos ir kt. su ja susijusiems reikalams aptarti su veikiaisiais draugijos nariais ir rėmėjais Chicagoje.

Ne be to, kad veiklusis mūsų daktaras nebūtų atsivežęs naujų narių, prenumeratorių ir dar naujesnių idėjų ir sumanymų.

• **Prezidento Antano Smetonos monografiją užsi-pre-numeravo.** Garbės prenumeratorius: Teodoras Blinstrubas, Chicago, Ill.

Prenumeratoriai: Adolfas Ruibys, Antanas Janukaitis, Petras Vėbra, Domas Velička, Jonas Vaičekonis, Vladas Šimaitis — visi iš Chicagos, Ill.

Inž. Kaz. Germanas — St. Charles, Ill.

BALFAS PRAŠO VARTOTŲ RŪBŲ

Prieš Kalėdas New Yorko, New Jersey ir Connecticut lietuviai buvo pripildę Balfio sandėlius iki stogo vartotų rūbų dovanomis (telpa apie 50,000 sv.). Šimtus siuntinių išsiuntus, atranką pardavus, beliko vos penktadalis. Sandėlys atrodo apytuštis ir turimų rūbų tikrai nepakaks visam vasaros laikui, nebent neįsilydysime graudžių prašymų, sulėtinsime šalpos siuntinius. Kadangi iš tolimesnių vietovių rūbų atvežimas labai brangus, mieli Balfio rėmėjai ir skyriai, esą arčiau New Yorko, labai prašomi rūbų rinkliavas tęsti ir "derlių" Balfui priduoti. Deja, Balfio Centras neturi jokių transporto priemonių, negali pats dovanų paimti iš namų, juo labiau iš apylinkės skyrių.

Jei kas gali paaukoti lietuviškų knygų, ypač vaikų literatūros, labai prašomas į Balfą atsiųsti (105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.). Knygų prašo ir jas galima laisvai pasiųsti Vokietijon,

Lietuvių Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius, grįždamas iš Pietų Amerikos, kur dalyvavo Lietuvių Kongrese, kovo 28 d. susirinkusiems Bendruomenės Namuose Los Angeles lietuviams papasakojo įspūdžius. Nuotraukoje, penktas iš kairės, sėdi J. Kapočius.

Pietų Amerikon ir kitur. Deja, knygų neįleidžia į savo okupuotus kraštus komunistai; o gerų knygų, ypač maldaknygių ten kaip tik labiausiai trūksta ir iš ten dangiausia prašo.

LIETUVIŲ UZ GELEŽINĖS SIENOS ŠALPA

Į Lietuvą, SSSR ar Lenkiją neverta siųsti pinigų. Todėl Balfas šalpos pinigų į ten beveik ir nesuntė, bet stengėsi šelpiti medžiagų ar rūbų siuntiniais, o Lenkijon dar galima ir buvo pasiųsti lietuviams ligoniams 48 vaistų siuntiniai. Sausio-kovo mėnesiais buvo išsiųsta "per sieną" viso 343 siuntiniai apie 13,000 dolerių vertės. Beveik visi tie siuntiniai buvo sudaryti New Yorke.

Dėl didelio darbo ir nemažų pasiuntimo išlaidų dabar galima panaudoti šalpą tik gerai atrinktus rūbus, o Lietuvon ar į SSSR galima siųsti tik naujas medžiagas.

CHICAGIŠKES NUOTRUPOS

Stasys Baras su savo pasirodymu operoje Cavalleria Rusticana ką tik nepakliuvo į dienraščių pirmąjį puslapį, tačiau Dievo Apvaizda buvo su mumis.

Tokia jau žmonių prigimtis, kad norima savo džiaugsmams ir laimėjimams pasidalinti su svertimaisiais. Gyvendami DP stovyklose labai džiaugdavomės, jei mūsų parengimus atlinkydavo okupacinių kariuomenių karininkai ar UNRRAos raštininkai. O ruošiantis Chicagoje statyti operas, bendradarbis Alb. V. pasiteiravo geradarių:

"Kaip Jūs manote, ar operų pastatymai lietuvių kalba suteikia mums kokios garbės kitataučių amerikiečių akyse?" (Žiūr. Dirvos 35 Nr.)

Atsakymas buvo, žinoma, teigiamas. Garbė, aišku, didelė. Visa bėda slypi tame, kad tie chicagiškiai kitataučiai tiek domisi operos menu, kad opera čia išsilaiko tik 6 ar 7 savaites per metus! Tie, kurie domisi, nori matyti ne mėgėjus, bet pirmos

eilės pasaulinius profesionalus. Ir kelias į Chicagos, New Yorko ir San Francisco operas veda per Europos operos teatrus, kur su pasisekimu išdavinę kelis metus gali tikėtis ir anų trijų Amerikos didmiesčių operos teatrų direktorių dėmesio. Tuo tikėdamiesi šiuo metu Vokietijos operose dainuoja per 200 amerikiečių. Aišku, ir didžiųjų Amerikos laikraščių kritikai eina tuo pačiu keliu, kaip teatrų vadovai -- jie aptaria tik geriausius iš geriausių. Bet jį rašiniai paprastai užkišami į laikraščio vidurį, kartu su horoskopu ir patarimais, kaip prisivalgius svogūnų... to neišduoti. Kad žinia apie dainininką patektų į pirmąjį laikraščio puslapį, neužtenka vien gero dainavimo. Turi būti kažkas nepap-

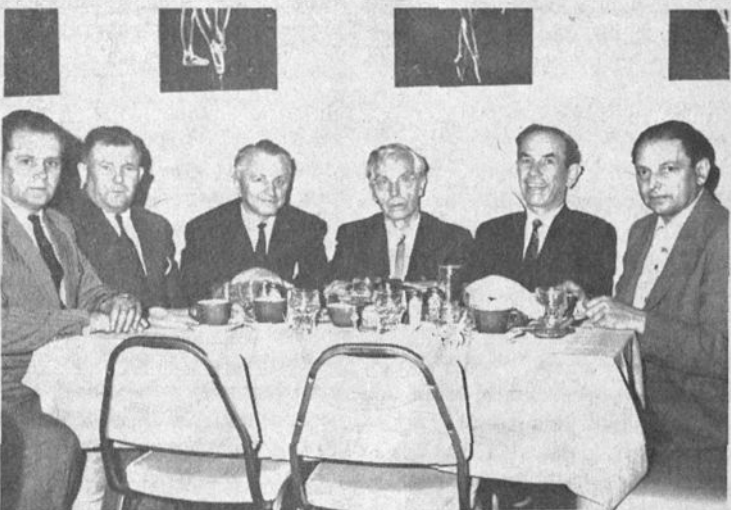
rasto, nes amerikiečiai laikosi dėsnių, kad naujiena yra ne tai, kad šuo įkando žmogų, bet tada, kada žmogus įkando šunį.

Nepaisant to, Stasiui Barui ką tik nepasisekė pakliūti į pirmuosius laikraščių puslapius. Buvo taip. Cavalleria Rusticana operos gale Baras turi išbėgti į užkulisį peilių dvikovai su Brazilu. Tam tikslui jam reikia pasikelti laiptais, o tie buvo padaryti nepaprastai gramozdiškai, nes turėjo eiti laipų pareigas Cavalleria Rusticana operoje, o Pajacuose -- suolų. Ir bėgdamas tais laiptais Baras kažkaip nelaimingai užkliuvo ir... virto į užkulisį.

To nepastebėjo kairėje salės pusėje sėdį žiūrovai, bet gerai matė dešinioji salės pusė, kur buvo p.p. Rudžių ložė, o joje du gana svarbūs didžiausių vietos dienraščių pareigūnai. Vienas iš jų tuojau nubėgo į telefono būdelę užliarmuoti savo laikraščio City Desk pirmojo puslapio naujienai... Tuo tarpu salėje Kučitinas dirgavo toliau, orkestro garsai skelbė artėjančią dramos atomazgą ir netrukus išbėgę choristai pasklebė, kad "gerasis kaimynas", suprask Baras, numirė. Tuojau pasigirdo katurės perėjusios ovacijos: sveikutėlis Baras kelis sykius turėjo išeiti nusi-lenkti publikai. Didžioji spauda neteko vienos Page One story. Kad išstumti iš pirmojo puslapio kokius banditus ar vagis, neužtenka dainuoti, kaip pačiam Dievo angelui, reikėjo dar užsimušti ar bent nusilaužti koją.

Dainininkų luomas atsigriebė už poros dienų. Milijonas Chicago Tribune skaitytojų balandžio 2 d. numerio pirmojo puslapio ketvirtoje skiltyje susidomėję perskaitė:

posed last night, the composer of Cavalleria Rusticana, did not appear at the...
MONKEY BITES WOMAN SINGER IN DRUG STORE
Mrs. Linda Haynes, 26, of 1424 N. Winchester ave., said she saw the singer... (Žiūr. v)

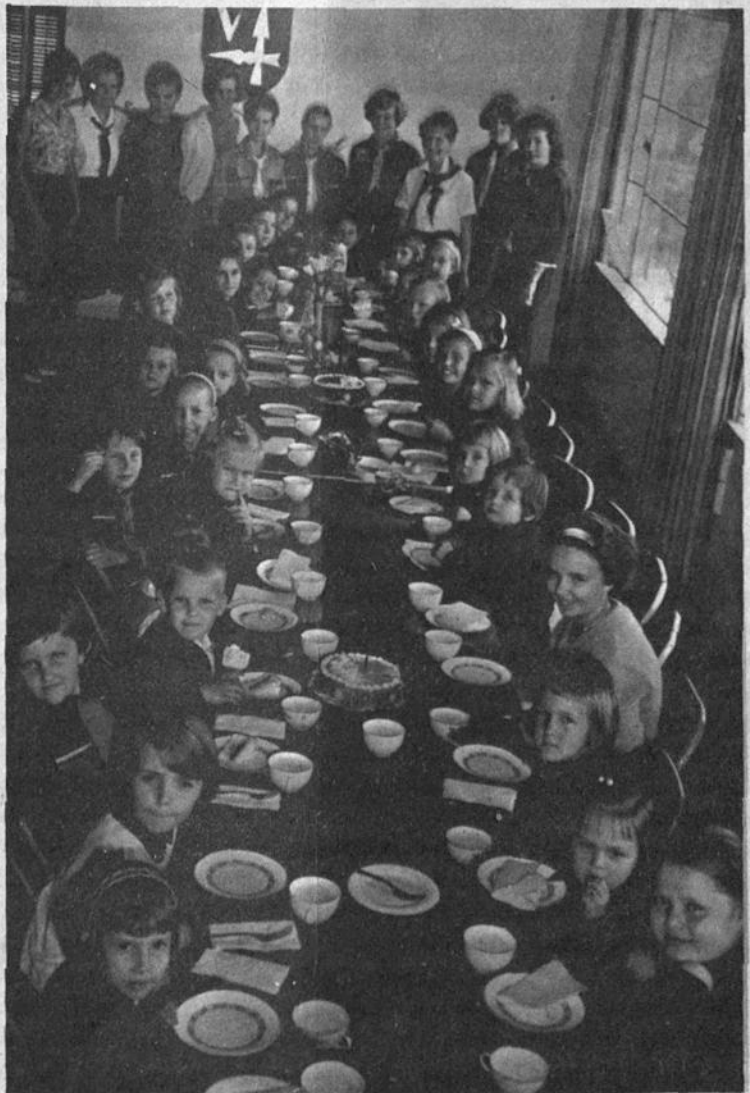
Los Angeles lietuvių kovo 27 d. įsteigtą Lietuvių Prekybos Rūmus. Nuotraukoje Rūmų valdyba. Sėdi iš kairės: L. Kančauskas -- vice-pirmininkas, J. Andrius -- korespondentas, A. Skirius -- sekretorius, prof. P. V. Raulinaitis -- pirmininkas, P. Valuškis -- išdininkas ir P. Keršis -- vicepirmininkas. L. Kančausko nuotrauka

NIJOLĖ VALAITIENĖ šiemet kovo 9-16 d. Tarptautinėje Gėlių Parodoje New Yorke, kaip ir pernai, vėl laimėjo pirmąją premiją ši kartą už neformalios vakarieniškos stalo papuošimą. Viena tekstilės firma, gaminanti mezginių staltieses, tuoj pasiūlė jai papuošti firmos stalus gėlių buketais per Trade Fair birželio mėnesį. Be to, išleisto brošiūroj bus atspausdintos nuotraukos su N. Valaitienės gėlių papuošimais ant staltiesių. Pažymėtina, kad Nijolė Valaitienė be stalų papuošimo paruošia ir vestuvinius buketus, New Yorko ir apylinkės lietuvių, norintieji pasinaudoti jos patarimais ar patarnavimu, gali kreiptis informacijai telefonu LA 8-2231, arba šiuo adresu: 138-22 227 St. Laurelton, New York.

Los Angeles skautų tėvų komiteto pirmininkė V. Irlikienė, paukštytėms švenčiant veiklos metines, papuošia jas rūtėmis. L. Kančausko nuotrauka

Los Angeles skautės - paukštytės kovo 31 d. Tautiniuose Namuose atšventė įsikūrimo metines. Nuotraukoje paukštytės, o tarp jų ir vienas vilkiukas, prie stalo pasiruošę ragauti suakutvinį tortą. L. Kančausko nuotrauka

Juozas J. Bachunas, grįždamas iš Australijos, buvo sustojęs Los Angeles ir pasidalino įspūdžiais apie Australijos ir N. Zelandijos lietuvių gyvenimą. Nuotraukoje J.J. Bachunas pasirašo ant savo išleistos knygos "Blyzdingėlės prie Torrenso" apie Adelaidės lietuvių. Šalia stovi Dargis, muz. Br. Budriūnas ir Lukšis. L. Kančausko nuotrauka

J.J. Bachunas, kovo 31 d. viešėdamas pas Los Angeles lietuvių, supažindina muziką Br. Budriūną su Australijos lietuvių išleistu metraščiu. L. Kančausko nuotrauka

Dantų gydytojai

JULIJAI DAMIJONAITIENEI

Lietuvoje mirus, dukrai GIEDREI. sunums KESTUČIUI ir VYTAUTUI ir jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia

A. E. BLIŪDŽIAI